

הרב שג"ר, גיבור חילים

נועם י"ף

מתמיד, ובמיוחד בימי האבל והעלאת הזיכרונות, שמעתי רבות על דמותו של הרב שג"ר כאנטי-גיבור. על חיוך המבוכה והמבט המושפל כשהיה מדבר ביחידות או מול ציבור; אפילו אפשר לומר ביישנות. זכור לי היטב תלמיד שסיפר בימי ה'שבעה' כיצד הגיע לישיבה בעקבות חבר שאמר לו, כאן אין רבנים שצועקים.

הזדהיתי מאוד עם הדברים. הקשר, הזיכרונות, בנויים קודם כל מהגוף ומהמחוות השגורות והמוכרות כל כך; הענווה ויראת השמים של הרב שג"ר היו תמיד שם, בבסיס הקסם האישי – כן, כך צריך לקרוא לזה – הקסם שלו.

נזכרנו באהבה בפשטות שבה היה יכול לומר בשיעור: "אני לא בטוח שאני מצליח להעביר לכם את הנקודה", או: "אני מנסה לתאר משהו ממש"י... שיעור שלו לא היה נאום אלא משהו הדומה יותר לווידוי, אולי ללחישת סוד. היית צריך להיות קשוב לו ולהבין אותו ולא רק את דבריו. גם בשיעור גמרא.

אבל חסר לי תיאור הצד השני של העניין, החשוב יותר בשבילי – התיאור של יכולת הדיבור המופלאה שלו, ואותה אני רוצה להזכיר.

לפעמים, אחרי כל ההסתייגויות החוששות, ההליכה סביב-סביב, התחושה שמילים אינן ולא יהיו מסוגלות לבטא את הממשות – פתאום היה בא משפט או רצף של משפטים שהצליחו איכשהו לפרוץ את מוגבלותה של השפה, את הצמצום שהן המילים, ולהביע רעיון. או אולי מה שקרה הוא הסתנכרנות של רעיון ושל מילים להתאמה שמבטלת את הצורך להתאמץ ולהבין, כאשר פתאום המילים כמו באות אליך במקום לברוח. ואתה היית יושב מולו ומתאמץ לעקוב אחרי מהלך השיעור, מנסה לתרגם לעצמך את מה שנאמר, להבין – ופתאום אתה קולט שהמשפט האחרון, שזה עתה נאמר ועודנו מהדהד בחלל החדר, הבהיר את הכל ויותר אינך זקוק להסברים. המילים, שכבר נאמרו בשעה האחרונה כמה פעמים, הבשילו לכדי ממשות, נוכחות. הפכו לכלי מאיר.

באותם רגעים כבר לא היתה הססנות. היה קול רם, בוטח ומואר. יש והיית מרגיש שהשתנית ואינך אותו אדם עוד. אלה היו רגעים שנחרטו בנצח, רגעים של ניצחון. ועל כגון אלו יכול היה רבנו לומר כלשונו של רבי נחמן: "ניצחתי ואנצח, גמרתי ואגמור".

אלו היו רגעים שבגללם אני אומר שבשבילי הרב שג"ר היה גיבור.